

حسابداری بهای تمام شده ۱

۸۰ تمرین حل نشده

۹۰ سؤال نظری تألیفی

۱۸۰ سؤال چهارگزینه‌ای (ارموندی کارشناسی ارشد سراسری و دانشگاه آزاد اسلامی / سؤال‌های تألیفی)

زبانی ساده

ارموندی شفاف مفاهیم

مبتدل به عدد حا شده

روش‌های خودخوان

نکات کلیدی مربوط به فصل

در اختیار گذاردن مجموعه‌ی کامل و مفیدی از کتاب مطالب جدید مطرح شده

قابل استفاده برای دانشجویان و دانش‌پژوهان رشته‌ی حسابداری و سایر رشته‌های مرتبط

نمده و تنوع نمایه‌ها (اشکال، جداول و نمودار) جهت تشریح و تلخیص مفاهیم و موضوع‌های مطرح شده

تألیف و ترجمه

جواد معصومی

(عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد سیروان و انجمن حسابداران ایران)

(دانشجوی دکتری حسابداری واحد علوم و تحقیقات تهران)

ناهید قاسمی

(کارشناسی ارشد رشته‌ی حسابداری)

سرشناسه	معصومی، جواد، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور	حسابداری بهای تمام شده ۱
مشخصات نشر	اسفراین: شکوفه سیب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۳۰۴ ص: جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۱۳-۹-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا- فبیای مختصر
موضوع	حسابداری
موضوع	Accounting
موضوع	حسابداری بهای تمام شده ۱ -- مسائل، تمرین‌ها و غیره (عالی)
موضوع	Accounting -- Problems, exercises, etc (higher)
شناسه‌ی افزوده	قاسمی، مهدی، ۱۳۷۱ -
شماره‌ی کتابشناسی ملی	۴۳-۹۲۹۴

حسابداری بهای تمام شده ۱

مؤلفین: جواد معصومی - ناهید قاسمی

ناشر: انتشارات شکوفه سیب

چاپ: اول / ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۸۰۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۱۳-۹-۶

مرکز بخش: سبزوار، خیابان کاشفی، کاشفی ۱۴، کتابفروشی سامان، تلفن ۴۴۲۲۴۷۸۶ - ۵۱

هر گونه استفاده (چاپ، کپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اخذ مجوز از ناشر اکیداً ممنوع است.

میاسای ز آموختن یکزمان
زمانی میاسای ز آموختن
به آموختن گر بیندی میان
توانا بود هر که دانا بود

ز دانش میفکن دل اندر کمان
اگر جان همی خواهی افروختن
ز دانش روی بر سپهر روان
ز دانش، دل پیر، برنا بود
فردوسی

حسابداری بها حوزه‌ای از حسابداری است که نحوه‌ی محاسبه‌ی بهای محصولات تولید شده و خدمات ارائه شده صورت تجمع، ده و تفصیلی نشان می‌دهد. حسابداری بها، مجموعه‌ای از رویه‌های قانونمند است که وظیفه شناخت، جمع‌آوری طبقه‌بندی، پردازش، تلخیص، تجمع و گزارشگری اطلاعات مربوط به عوامل بهای محصولات و خدمات و مقایسه‌ی آن‌ها با بهای استاندارد، همچنین ارائه‌ی روش‌های تقلیل بهای تولیدات از طریق تجزیه و گزارش‌ها و بررسی شده‌های آنها و در نهایت گزارش آن‌ها به دو حوزه‌ی حسابداری مالی و حسابداری مدیریت، ارزیابی موجودی‌ها و تسهیل بودن آنهاست. کاربرد اصلی و اولیه‌ی اطلاعات بها، جهت برنامه‌ریزی، کنترل، ارزیابی عملکرد، تصمیم‌گیری توسط مدیران می‌باشد. رویه‌ها، جریان‌های عادی حسابداری بها، به عنوان ابزار جمع‌آوری و تخصیص عناصر بهای ساخت به کار می‌رود. به طوری که اطلاعات قابل‌فهمی را برای استفاده‌ی مدیریت ارائه می‌کند. کتاب چند اول «حسابداری بهای تمام شده» است که با توجه به آخرین رویکردها و دیدگاه‌های مورد نظر در حسابداری تنظیم گردید و شامل فصول زیر می‌باشد:

- فصل اول: آشنایی با کلیات و مفاهیم حسابداری بها
- فصل دوم: آشنایی با بها و طبقه‌بندی آن
- فصل سوم: گزارش‌های بها جهت برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری
- فصل چهارم: بهای سربار ساخت و تحلیل آن
- فصل پنجم: ثبت‌های حساب‌های مرتبط با بها، عملیات تولید و فروش
- فصل ششم: سیستم بهایابی سفارش کار (متفاوت)
- فصل هفتم: سیستم بهایابی مرحله‌ای (تکسان)

در فصل اول، در رابطه با کلیات و مفاهیم حسابداری بها، انواع سیستم‌های حسابداری، تعریف حسابداری، حسابداری حسابداری مدیریت، حسابداری بها و مفهوم آن، اهمیت، کاربرد، وظایف و فعالیت‌های حسابداری بها، مقایسه‌ی حسابداری بها با حسابداری مالی و حسابداری مدیریت، مدیریت بها و اهداف آن، زنجیره‌ی ارزش، بهایابی هدف، سیستم تولد موفق، حسابداری سطح مسئولیت و مراکز مسئولیت، و ... بحث شده است.

در فصل دوم، مباحث مربوط به بها و طبقه‌بندی آن بر اساس تارهای مدیریت، بهایابی (تعین بها) و اهداف آن و صورت کامل ارائه شده است.

در فصل سوم، گزارش‌های بها جهت برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری به صورت جمع ارائه شده است.

فصل چهارم، بهای سربار ساخت، انواع سربار و تجزیه و تحلیل آن، نحوه‌ی جذب سربار ساخت و تخصیص آن به دوایر مختلف و تجزیه و تحلیل انحراف بین سربار ساخت جذب شده یا سربار ساخت واقعی به طور کامل ارائه شده است. فصل پنجم، مباحث مربوط به ثبت‌های حساب‌های مرتبط با بها، عملیات تولید و فروش ارائه شده است. فصل ششم، مباحث مربوط به سیستم بهایابی سفارش کار (متفاوت)، زائدات و ضایعات عادی و غیرعادی در این سیستم مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل هفتم نیز سیستم بهایابی مرحله‌ای (یکسان)، زائدات و ضایعات عادی و غیرعادی در این سیستم مورد بررسی قرار گرفته است.

این کتاب می‌تواند در علوح مختلف رشته‌ی حسابداری اعم از کارشناسی رشته‌های حسابداری، حسابرسی، مدیریت مالی، مدیریت صنعت و اجرایی، مدیریت بیمه، اقتصاد، مهندسی صنایع و سایر رشته‌های مرتبط مورد استفاده قرار گیرد. همچنین، مطالعه‌ی آن به زبان صنایع مختلف و سایر فعالان حرفه‌ای، محققین و پژوهشگران، مؤسسه‌های آموزشی و آموزشی و استادان متخصص رشته‌های حسابداری، مدیریت، مالی و اقتصاد و داوطلبان آزمون‌های مختلف از جمله آزمون‌های کارشناسی ارشد، چارچوب حسابداری رسمی و افراد شاغل در حرفه‌ی حسابداری و حسابرسی و سایر استفاده‌کنندگانی که به‌گونه‌ای تمایل دارند دانش علمی، تخصصی و حرفه‌ای خود را در زمینه‌ی حسابداری به‌گسترش دهند، توصیه می‌شود. از ویژگی‌های خاص این کتاب می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

در اختیار گذاردن مجموعه‌ی کامل و مفید از اصول حسابداری مطالب جدید مطرح شده در حوزه‌ی حسابداری بها، تعدد و تنوع نمونه‌ها (اشکال، جداول و نمودار)، جهت درک و تلخیص مفاهیم و موضوع‌های مطرح شده در هر فصل نکات کلیدی مربوط به هر فصل

تنوع پرسش‌ها در انتهای هر فصل شامل پرسش‌های مفهومی، محاسباتی و مسائل، پرسش‌های چهارگزینه‌ای تألیفی به زبان فارسی و لاتین و پاسخ آن‌ها در پایان کتاب

این کتاب خالی از اشکال نیست. لذا، با سپاس فراوان از استادان، همکاران، مدیران محترم حسابداری و دانشجویان گرامی سایر عزیزانی که کتاب را مورد مطالعه قرار می‌دهند تقاضا دارد چنانچه با ایراد یا اشکالی مواجه شدند این‌جانبان را از طریق ناشر یا آدرس پست الکترونیکی Javad_mai358@yahoo.com در جهت بهبود کتاب مطلع فرمایند که بجز تشکر و امتنان خواهد بود. یادآور می‌شویم استفاده از اسامی شرکت‌ها در مثال‌ها به شیوه‌ی خاصی انتخاب شده است که تشابه‌ای با شرکت‌های ایرانی نداشته باشند، چنانچه تشابه‌ای مشاهده شود، این موضوع غرضمند و صرفاً تصادفی است.

اینجا لازم است از استاد محترم حناب آقای رضا شعبه‌پس که در بخش واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی، اینجانبان را یاری کردند و سایر دوستان، همکاران و دانشجویان گرامی که در بهبود کیفیت کتاب سهیم بودند سپاس و قدردانی کنیم. بدوایرم این کتاب در خور تلاش‌های این دوستان عزیز باشد در بیان لازم می‌دانیم از مسئول محترم انتشارات سکوفه سپاس، حناب آقای علی اسفندگر تشکر و تشنه‌ی خوشحال که با تلاش‌های خود امکانات چاپ این کتاب را فراهم آوردند، صمیمانه تشکر می‌کنیم.

مؤلفین
۱۳۹۵

فصل اول: آشنایی با کلیات و مفاهیم حسابداری بها

۱۲	مقدمه
۱۲	انواع سیستم‌های حسابداری
۱۳	تعاریف حسابداری
۱۴	حسابداری مالی
۱۵	حسابداری مدیریت
۱۵	نقش حسابداری مدیریت
۱۶	هدف‌های اصلی حسابداری مدیریت
۱۶	ابعاد (عناصر) مثلث استراتژیک
۱۷	مقایسه‌ی حسابداری مالی با حسابداری مدیریت
۲۰	تکنیک‌ها و ابزارهای مدیریت بها و عناصر حسابداری
۲۱	حسابداری بها و مفهوم آن
۲۲	حسابداری بها یا حسابداری صنعتی
۲۳	رابطه‌ی حسابداری بها با حسابداری مالی و حسابداری مدیریت
۲۶	اهمیت حسابداری بها
۲۶	کاربرد حسابداری بها
۲۹	وظایف حسابداری بها
۳۰	فعالیت‌های حسابداری بها
۳۰	تفاوت‌های اساسی حسابداری بها و حسابداری مدیریت
۳۲	مدیریت بها (CM)
۳۲	اهداف مدیریت بها
۳۲	زنجیره‌ی ارزش
۳۵	سیستم درست به موقع (JIT / بهنگام)
۳۷	بهاییابی هدف (TC)
۴۰	حسابداری سنجش مسئولیت

۴۱	مراکز مسئولیت
۴۳	ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری مدیریت
۴۴	استانداردهای اخلاقی برای حسابداران مدیریت از نظر انجمن حسابداران مدیریت (IMA)
۴۴	پرسش‌های مفهومی
۴۵	پرسش‌های چهارگزینه‌ای

فصل دوم: آشنایی با بها و طبقه‌بندی آن

۵۲	مقدمه
۵۲	آشنایی با برخی واژه‌ها در حسابداری بهای تمام‌شده
۵۳	الف. مفهوم بها
۵۴	ب. مفهوم هزینه
۵۵	ج. مفهوم زیان
۵۸	مرکز (دایره‌ی) بها
۵۹	واحد بها
۶۰	بهایابی (تعیین بها)
۶۱	اهداف بهایابی
۶۲	موضوع (هدف) بها
۶۳	مراحل بهایابی
۶۴	محرك بها (شاخص فعالیت)
۶۴	مقایسه‌ی شرکت‌های بازرگانی با شرکت‌های تولیدی
۶۶	طبقه‌بندی بها
۶۷	عوامل (عناصر) بهای تولید
۷۰	۱. طبقه‌بندی بها بر اساس ارتباط با محصول
۷۰	۲. طبقه‌بندی بها بر اساس کارکردهای مدیریت / حوروی کارکرد
۷۱	۳. طبقه‌بندی بها بر اساس گزارشگری مالی خارجی
۷۴	بهای اولیه و بهای تبدیل
۷۶	۴. طبقه‌بندی بها بر اساس قابلیت رهگیری (روش تخصیص بها)
۷۹	عوامل مؤثر بر مستقیم یا غیرمستقیم بودن بها

۵.	طبقه‌بندی بها بر اساس رفتار (واکنش) نسبت به عامل (رفتار و گرایش بها)	۸۰
۱.	فرض دامنه‌ی مربوط	۸۱
۲.	فرض دوره‌ی زمانی	۸۲
	تفکیک بهای مختلط به ثابت و متغیر (روش‌های برآورد بها)	۸۹
۸۹	روش حد بالا - حد پایین (بالا‌ترین سطح فعالیت - پایین‌ترین سطوح فعالیت)	۸۹
۶.	طبقه‌بندی بها بر اساس قابلیت نرمال	۹۳
۷.	طبقه‌بندی بها بر اساس دوره‌ی زمانی	۹۳
۸.	طبقه‌بندی بها بر اساس کل یا واحد بودن	۹۳
۹.	طبقه‌بندی بها بر اساس ماهیت طبیعی	۹۴
۱۰.	طبقه‌بندی بها بر اساس زمان وقوع آن‌ها	۹۴
۱۱.	طبقه‌بندی بها بر اساس قابلیت استفاده‌ی آن در تصمیم‌گیری	۹۴
	بهای مربوط و نامربوط	۹۵
	بها و درآمد تقاضایی (افزایشی)	۹۷
	هزینه‌ی فرصت از دست رفته	۹۸
	هزینه‌های از دست رفته (ریخته / گذشته / غیرقابل برگشت / فدا شده)	۹۸
	هزینه‌ی منتسب (تلویحی / ادراکی)	۹۹
	اقلام قابل کنترل و اقلام غیرقابل کنترل (قابل کنترل بها / طبقه‌بندی بها بر اساس سنجش مسئولیت)	۹۹
	برسش‌های مفهومی	۱۰۰
	برسش‌های چهارگزینه‌ای	۱۰۲
	تمرین‌های فصل	۱۱۵

فصل سوم: گزارش‌های بها جهت برنامه‌ریزی، کنترل و تصمیم‌گیری

	مقدمه	۱۲۴
الف.	گزارش مصرف مواد مستقیم	۱۲۴
	انواع موجودی‌ها در شرکت‌های تولیدی	۱۲۷
ب.	گزارش بهای تمام شده‌ی کالای ساخته شده	۱۲۸
ج.	گزارش بهای تمام شده‌ی کالای فروش رفته	۱۳۱
	مقایسه‌ی بهای تمام شده‌ی کالای فروش رفته در شرکت‌های ارزشمندی و تولیدی	۱۳۴
د.	صورت‌حساب سود یا زیان دوره‌ی مالی	۱۳۵

۱۳۷	مقایسه‌ی ترازنامه‌ی شرکت‌های بازرگانی با شرکت‌های تولیدی
۱۳۹	پرسش‌های مفهومی
۱۳۹	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۴۳	تمرین‌های فصل

فصل چهارم: بهای سربار ساخت و تحلیل آن

۱۵۰	مقدمه
۱۵۱	طبقه‌بندی بهای سربار ساخت
۱۵۳	انواع بهای سربار ساخت
۱۵۴	مبانی محاسبه‌ی نرخ جذب سربار ساخت
۱۵۷	تعیین سطح فعالیت بودجه‌ای و مصرف ظرفیت
۱۶۱	بهای سربار ساخت جذب شده
۱۶۲	اضافه (کسر) جذب سربار ساخت
۱۶۳	بستن اضافه (کسر) جذب سربار ساخت در پایان دوره
۱۶۴	تجزیه و تحلیل اضافه (کسر) جذب سربار ساخت
۱۶۵	الف. انحراف ظرفیت سربار ساخت
۱۶۵	ب. انحراف هزینه‌ی سربار ساخت
۱۶۷	بهایابی بر مبنای فعالیت (ABC)
۱۶۸	تخصیص بهای سربار ساخت به دوایر
۱۶۹	مسئله انگیزشی در تخصیص بهای سربار ساخت
۱۶۹	تسپیم بهای سربار ساخت
۱۷۰	انواع دوایر (مراکز)
۱۷۲	بهای سربار مستقیم و غیرمستقیم
۱۷۲	تسپیم بهای دوایر خدماتی
۱۷۳	۱. تسپیم اولیه
۱۷۶	۲. تسپیم ثانویه
۱۷۶	الف. روش مستقیم
۱۷۶	محدودیت‌های روش مستقیم
۱۷۸	ب. روش بک‌طرفه (مرحله به مرحله / بنیادی / ایتاری)

۱۷۸	محدودیت‌های روش یک‌طرفه
۱۸۰	ج. روش دوطرفه (متقابل / ریاضی)
۱۸۳	پرسش‌های مفهومی
۱۸۴	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۸۹	تمرین‌های فصل

فصل پنجم: ثبت‌های حساب‌های مرتبط با بها، عملیات تولید و فروش

۱۹۸	مقدمه
۱۹۸	انواع سیستم‌های ثبت حسابداری
۱۹۹	ثبت‌های حسابداری ا. ا. ا. تولید و فروش
۱۹۹	۱. مواد اولیه (مستقیم و غیرمستقیم)
۲۰۰	ثبت‌های حسابداری مواد تولید
۲۰۲	۲. دستمزد (مستقیم و غیرمستقیم)
۲۰۳	ثبت‌های حسابداری دستمزد
۲۰۶	سیستم‌های پرداخت حقوق و دستمزد
۲۰۸	۳. سربار ساخت (اقلام غیرمستقیم تولید)
۲۰۸	ثبت‌های حسابداری بهای سربار ساخت
۲۱۴	ثبت حسابداری کالای ساخته شده
۲۱۵	ثبت حسابداری کالای فروش رفته
۲۱۸	پرسش‌های مفهومی
۲۱۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۲۰	تمرین‌های فصل

فصل ششم: سیستم بهایابی سفارش کار (متفاوت)

۲۲۶	مقدمه
۲۲۶	انواع سیستم‌های بهایابی
۲۲۷	سیستم‌های بهایابی سفارش کار (متفاوت)
۲۲۸	بخش‌های محاسبه‌ی بهای تمام شده‌ی سفارش‌های دریافتی
۲۳۰	ثبت‌های حسابداری عملیات تولید و فروش در سیستم بهایابی سفارش کار

۲۳۳	حسابداری ضایعات در سیستم بهایابی سفارش کار
۲۳۵	پرسش‌های مفهومی
۲۳۶	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۳۸	تمرین‌های فصل

فصل هفتم: سیستم بهایابی مرحله‌ای (یکسان)

۲۴۸	مقدمه
۲۴۹	مقایسه‌ی سیستم‌های بهایابی سفارش کار و مرحله‌ای
۲۵۰	ثبت‌های حسابداری در سیستم بهایابی مرحله‌ای
۲۵۲	اجرای سیستم بهایابی مرحله‌ای
۲۵۲	حالت اول: هنگامی که کلای در حین ساخت وجود ندارد
۲۵۳	حالت دوم: هنگامی که کلای در پایان ساخت وجود دارد
۲۵۳	معادل اتحاد تولید
۲۵۴	محاسبه‌ی معادل اتحاد تولید به روش میانگین موزن
۲۵۵	محاسبه‌ی معادل اتحاد تولید به روش فایفو
۲۵۷	گزارش بهای تولید
۲۶۳	ضایعات
۲۶۴	ضایعات در بهایابی مرحله‌ای
۲۶۴	ضایعات از دیدگاه محل وقوع
۲۶۴	ضایعات از دیدگاه بهایابی (از لحاظ ماهیت)
۲۶۶	حسابداری ضایعات غیرعادی
۲۶۶	حسابداری ضایعات عادی
۲۷۵	پرسش‌های مفهومی
۲۷۵	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۸۲	تمرین‌های فصل
۲۸۹	واژه‌نامه‌ی انگلیسی به فارسی
۲۹۹	کلید پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۳۰۰	فهرست منابع و مآخذ